

בצלם - מרכז המידע הישראלי לזכויות האדם בשטחים (ע.ר.)
بتسيلم - مركز المعلومات الإسرائيلي لحقوق الإنسان في الأراضي المحتلة
B'Tselem – The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories

14.5.09

לכבוד

ש.מ. 13235

תא"ל אביחי מנדלבליט
הפרקליט הצבאי הראשי
הפרקליטות הצבאית הראשית
הקריה, תל אביב

בדואר ובאמצעות פקס: 03-5694526

שלום רב,

הנדון: חיילים ירו על אם ובתה שנשאו בדים לבנים, ג'וחר א-דיכ, עזה, ב-4.1.09

בהמשך למכתבי אליך מיום 10.5.09, בנוגע לצורך בהקמת מנגנון חקירה עצמאי לבדיקת התנהלות הצבא במהלך הלחימה במבצע "עופרת יצוקה", הריני לפנות אליך בנוגע למקרה נוסף לגביו הגיע אלינו מידע המעורר חשד כי הצבא פעל בניגוד להוראות המשפט ההומניטארי הבינלאומי.

ביום ראשון, 4.1.09, בסביבות השעה 06:00 בבוקר, נורה פגז על בניין המגורים של משפחת אבו חגיאג' בשכונת ג'וחר א-דיכ בעזה (נקודת הציון של הבניין: "49.59' 27° N 26' 034° E 41.44"). באותה עת התרכזו שלוש המשפחות הגרות בבניין, ומשפחתו של מאג'יד אבו חגיאג' הגר סמוך אליהם, בקומת הקרקע של הבניין. הם היו סה"כ 19 איש מהם 13 ילדים. בקיר החדר בו שהו בני המשפחה נפער חור והריסות ואבק מילאו את המקום. איש לא נפגע, למעט הילדה מנאר מאג'יד אבו חגיאג', בת 13, שנפגעה קל בידה.

מיד לאחר ההפצה יצאו כל בני המשפחה מהבניין ונעמדו בחזיתו, על מנת שהחיילים יבחינו שמדובר באזרחים, בהם נשים וילדים. אחרי כחצי שעה, במהלכה לא הייתה כל תגובה מצד החיילים, החליטו בני המשפחה ללכת לבית השכן, מוחמד אל-עבד א-ספדי. ביתו נמצא במרחק של כמאתיים מטרים מזרחית לבית משפחת אבו חגיאג' (נקודת הציון של בית א-ספדי: "45.73' 27° N 26' 034° E)."

בסביבות השעה 12:00 בצהרים הודיע להם קרוב משפחתם, בטלפון, שהצבא הורה לתושבים, באמצעות תחנות הרדיו המקומיות, לפנות את הבתים וללכת למרכז העיר עזה. בני המשפחה הכינו כמה דגלים לבנים, מסדיניים שגזרו, ויצאו מהבית, יחד עם בני משפחת א-ספדי הם היו סה"כ 31 איש, מהם 21 ילדים.

אחמד מוחמד אל-עבד א-ספדי, בן 25, ומאג'דה עבד אל-כרים ברכה אבו חג'אג', בת 37, הרימו בדים לבנים והאחרים הלכו אחריהם. אחרי שהלכו כ-250 מטרים מערבה, הם הבחינו שבמרחק של כ-150 מטרים מהם ישנם עשרות טנקים מצד ימין של הכביש.

אז אז אחד הטנקים וכיוון את התותח שלו לעברם. הם פחדו להיפגע מירי מהטנק, התיישבו על האדמה והשניים שאחזו בבדים הלבנים נופפו בהם כדי שהחיילים יראו אותם. פתאום, ללא כל התרעה מוקדמת, נורתה מהטנק אש לעבר התושבים (נקודת הציון של מיקום הטנק היורה: $E034^{\circ} 26' 38'' N31^{\circ} 27' 53''$). כתוצאה מירי זה נהרגה במקום מאג'דה אבו חג'אג' ואימה, ריא סלאמה סלמאן אבו חג'אג', בת 64, נפצעה קשה.

הם ברחו לכיוון מזרח, למקום בו עמדו שני צריפים מפת, מזרחית לבניין אבו חג'אג'. פרחאנה אבו חג'אג', שהיא כלתה של ריא אבו חג'אג', ומוחמד א-ספדי עזרו לריא אבו חג'אג' הפצועה, ללכת כמה מטרים עד הכניסה לצריפים. הם שהו שם כעשר דקות (נקודת הציון של מיקום הצריפים: $E034^{\circ} 26' 41.29 N31^{\circ} 27' 49.11''$). כעבור כמה דקות מתה ריא אבו חג'אג' מפצעה.

מוחמד א-ספדי הציע כי הם יחזרו לביתו, אולם ברגע שהם החלו להתקדם שוב נורתה עליהם אש. איש לא נפגע מירי זה. הם המשיכו בכל זאת להתקדם וכאשר הגיעו לבית של מוחמד א-ספדי הסתתרו בחדר המדרגות.

הגופות של מאג'דה וריא אבו חג'אג' הושארו בשטח. בני המשפחה הזעיקו את כוחות ההצלה שיבואו לפנות את הגופות, אך לשווא. כוחות ההצלה השונים אמרו שאין ביכולתם להגיע למקום. כתוצאה מכך, הגופות נותרו בשטח עד סיום הלחימה ופוננו לבית החולים רק ב-19.1.09 במצב ריקבון.

מהמידע שאסף בצלם נראה כי הייתה נוכחות מסיבית של הצבא בשכונת ג'וחר א-דיכ. מסיבה לא ברורה, ללא התרעה מוקדמת, ובטרם נקראו התושבים לצאת מבתיהם, ירה הצבא פגז על בית משפחת אבו חג'אג'. רק בנס לא נפגעו בני המשפחה, למעט פציעתה הקלה של מנאר אבו חג'אג'. ירי הפגז היה בשעת בוקר מוקדמת מאוד בזמן שכל בני המשפחה היו בבית, והוא היה עלול להסתיים באסון כבד.

חמור מכך, בהמשך אותו יום קרא הצבא, באמצעות הרדיו המקומי, לתושבים לפנות את האזור. כאשר עשו כך, ויצאו מביתו של מוחמד א-ספדי כשבידיהם של כמה מהם סדינים לבנים, ירו לעברם החיילים וכתוצאה מכך נהרגו שתי נשים.

הדרך בה הלכו התושבים היא דרך חקלאית חשופה מכל הכיוונים כך שהחיילים יכלו לראות שמדובר בקבוצה של אזרחים לא חמושים. ברור שירי לעבר אזרחים שאינם מהווים סכנה אינו חוקי. מהמידע שהגיע אלינו עולה חשד כבד כי החיילים פעלו בניגוד להוראות המשפט ההומניטארי הבינלאומי ואף בניגוד לפקודות הצבא.

בהתחשב בחומרת האירוע ובתוצאותיו הקשות, אבקשך להורות על חקירת האירוע. במסגרת חקירה זו יש לבחון גם את אחריות הדרג הפיקודי ואת ההוראות שניתנו במקרה זה.

(למכתב זה מצורף דיסק עם תמונות ממקום האירוע ונקודת הציון).

בכבוד רב,

גיסיקה מונטל,
מנכ"ל בצלם

העתק : מר מנחם מזוז, היועמ"ש, בפקס : 02-6467001
רב אלוף גבי אשכנזי, ראש המטה הכללי, בפקס : 03-5698296